

Verslag van de directie 2016

Bunnik, 29 juni 2016

Verslag van de directie 2016

Algemeen

Van oudsher richten openbare bibliotheken zich op de ontwikkeling van individuen in de samenleving. In die begintijd werd gesproken over ‘volksverheffing’. Tegenwoordig formuleren we de bestaansreden in andere woorden: de bedoeling van bibliotheekwerk is om zoveel mogelijk mensen te helpen creatiever, slimmer en vaardiger te worden. Belangrijke functies, die bibliotheken sinds hun oprichting aan het begin van de vorige eeuw vervullen, betreffen ‘lezen, leren, informeren’, het faciliteren van ontmoeting en debat en het introduceren van kunst & cultuur. Bij al deze functies speelde de boekencollectie tot aan de millenniumwisseling een sleutelrol.

Maar sindsdien voltrekken zich turbulente ontwikkelingen in de omgeving waarin bibliotheken actief zijn. Zo is er een aanhoudende druk op overheidsfinanciën en subsidies. En de opmars van nieuwe informatie- en communicatietechnologie (ICT) is onstuitbaar met ingrijpende wijzigingen in de behoeften van klanten en bezoekers als gevolg. Deze turbulente omgeving stelt hoge eisen aan het innovatievermogen en adaptief vermogen van bibliotheekorganisaties. Kort gezegd: zij moeten zichzelf heruitvinden om relevant te kunnen blijven voor miljoenen bestaande klanten, bezoekers en bestuurlijke opdrachtgevers. Dit proces van heruitvinden en transitie is bij openbare bibliotheken intussen in volle gang en dat heeft uiteraard ook gevolgen voor Provinciale Ondersteunings Instellingen, zoals BiSC.

Tegen deze achtergrond heeft het bestuur van BiSC besloten de missie aan te scherpen, nieuwe doelen voor de middellange termijn te formuleren en een meerjarenstrategie voor de periode 2016 tot en met 2018 te ontwikkelen:

- Onze missie is om als netwerkpartner in het landelijk stelsel van openbare bibliotheken mee te bouwen aan de groei en innovatie van maatschappelijke organisaties die zich inzetten voor de lerende gemeenschap.
- Op grond van deze missie hebben we drie hoofddoelen geformuleerd voor de middellange termijn. We willen stapsgewijs toewerken naar een toekomstige situatie in 2019 waarin sprake zal zijn van:
 - meer tevreden opdrachtgevers;
 - meer meetbare en merkbare effecten van onze dienstverlening;
 - hogere medewerkertevredenheid en – gedrevenheid.
- In onze meerjaren strategie neemt het investeren in het uitbreiden van externe dienstverlening op het gebied van digitale innovatie, een prominente plaats in. In dit kader hebben we samen met Cubiss (de POI uit Noord-Brabant en Limburg) een haalbaarheidsonderzoek naar nauwere samenwerking uitgevoerd. Dit onderzoek heeft geresulteerd in een besluit tot oprichting van een coöperatie voor digitale innovatie: BCI-diensten. Deze coöperatie is bedoeld voor alle bibliotheekorganisaties in Nederland, zodat schaalvoordelen bij inkoop, innovatie en dienstverlening kunnen worden gerealiseerd. In het directe verlengde hiervan investeren we in de interne organisatieontwikkeling om de aangegeven doelen te kunnen bereiken.

Naar meer effectieve en efficiënte ondersteuning van Utrechtse bibliotheken

Met steun van de provincie Utrecht ondersteunt BiSC de Utrechtse bibliotheken op een breed terrein. De kaders voor onze gesubsidieerde, publieke taken zijn de Wet Stelsel Openbare Bibliotheekvoorzieningen, de provinciale Cultuur- en erfgoednota 2016-2019 ‘Alles is nu’ en de gezamenlijke innovatieagenda netwerk openbare bibliotheekvoorzieningen.

Bij de uitvoering van deze taken hebben we in het verslagjaar gekozen voor een nieuwe benadering. Een scherpere focus in het innovatieprogramma en een meer dienstverlenende houding richting de eerstelijnsbibliotheken staan daarin centraal. Aldus zijn we erin geslaagd om de samenwerking op innovatiegebied met directies van Utrechtse bibliotheken en met de Koninklijke Bibliotheek te intensiveren.

Daardoor hebben we aanmerkelijk kunnen bijdragen aan verschillende projectresultaten in de provincie.

Van marktpropositie naar klantstrategie

Zeven Utrechtse bibliotheken én BiSC hebben in het verleden afspraken gemaakt zodat ze een generieke gezamenlijke propositie voeren richting de Utrechtse burger. Om deze gezamenlijkheid ook in de toekomst voort te zetten, voerde BiSC in 2016 regie op gesprekken om te kijken op welke terreinen nog meer kan worden samengewerkt. Onder de vlag 'gezamenlijke klantstrategie' werkt BiSC de mogelijkheden uit voor bibliotheken om te komen tot een meer integrale klantbenadering. Uitgangspunt hierbij is het principe van Customer Relationship Management. Daarbij is de uitbouw van de online aanwezigheid van de lokale bibliotheken (lokale digitale strategie) een tweede onderwerp van samenwerking.

Werkplek 21^e eeuw

Het project Werkplek 21ste Eeuw onderzoekt en ontwikkelt door middel van co-creatie welke nieuwe waardeproposities kunnen worden ontwikkeld rondom bezoek aan de Bibliotheek. Dit wordt steeds belangrijker in de transitie van de bibliotheek naar een educatieve-maatschappelijke organisatie. Bibliotheek Eemland is opdrachtgever van dit project. Binnen dit project nam BiSC het voortouw en werkten we met een vorm van open innovatie: ruim 100 masterstudenten Industriële Vormgeving van de TU Delft dachten mee over nieuwe concepten en prototypen voor de Werkplek van de 21ste eeuw.

Effectmeting

Naast 'open innovatie' is ook effectmeting een thema waarin BiSC een voortrekkersrol wil spelen. De vraag welke maatschappelijke effecten de inspanningen van bibliotheekorganisaties hebben, staan hierbij centraal. In 2016 organiseerde BiSC een startbijeenkomst voor bibliotheekdirecteuren in de provincie Utrecht om de kansen en mogelijkheden van een gezamenlijke effectmeting te onderzoeken. Naast deze startbijeenkomst zijn vragenlijsten opgesteld om gegevensverzameling en verwerking mogelijk te maken. Ook neemt BiSC deel aan de landelijke werkgroep Meten Maatschappelijke Effecten en zijn we binnen het verband van POI's (Samenwerkende POI's Nederland) kartrekker op het thema Effectmeting.

Basisvaardigheden

Hoe doe je digitaal je belastingaangifte en hoe kun je zien of je veilig bankiert op het internet? Ruim 35 cursisten die op 19 december hun certificaat 'Klik en Tik' of 'Digisterker' ontvingen in de Bibliotheek Woerden weten inmiddels het antwoord op deze vragen. Zij namen deel aan de cursussen 'Basisvaardigheden' in de bibliotheken Angstel, Vecht en Venen en Het Groene Hart. BiSC speelde een belangrijke rol in de dienstenontwikkeling rond deze cursussen. Op 19 december reikte gedeputeerde Mariëtte Pennarts de eerste certificaten uit aan de cursusdeelnemers.

Daarnaast hebben we taken op het gebied van bedrijfsvoering gemoderniseerd. Dit betekent dat zowel voor onze dienstverlening op het gebied van Transport als op het terrein van ICT nieuwe arrangementen met verschillende servicelevels zijn ontwikkeld. Met ingang van 2017 zijn deze servicelevels van toepassing.

Samenwerking met netwerkpartners provinciaal en landelijk en leverancier bibliotheekstelsel

In het bestuur van SPN, de stichting van samenwerkende provinciale ondersteuningsinstellingen, heeft BiSC de portefeuille Digitale Bibliotheek. Vanuit die rol als portefeuillehouder hebben we:

- de mogelijkheden verkend bij de belangrijkste ICT-leverancier voor meer kostenbeheersing;
- actief deelgenomen aan regulier overleg en aan het onderzoek naar een mogelijk landelijk bibliotheekstelsel.

Organisatie, mensen en middelen

Rechtsvorm en besturingsmodel

De organisatie is een privaatrechtelijke stichting die, met subsidie van de provincie Utrecht, publieke taken uitvoert. BiSC is statutair georganiseerd met een directie en een Raad van Toezicht. Het bestuur van BiSC is opgedragen aan de directeur.

BiSC hanteert een Raad-van Toezicht-model. Directie en Raad van Toezicht hebben afgesproken om met ingang van 2016 de Governance Code Cultuur te hanteren: de negen principes uit de Code vormen gezamenlijk de leidraad voor het besturen van de organisatie.

Organisatieontwikkeling

Om het functioneren van de eigen organisatie naar een hoger niveau te brengen, hebben we in het verslagjaar verschillende initiatieven genomen:

- Na constructief intern overleg is vormgegeven aan medezeggenschap door oprichting van een PVT. Daarin nemen drie vertegenwoordigers van het personeel deel.
- Met een professionele externe vertrouwenspersoon is een overeenkomst gesloten.
- Met Kunst Centraal, onze burens in het kantoorpand op de Fruitweg, hebben we een gezamenlijk BHV-team waarmee we periodiek calamiteitenoefeningen hebben georganiseerd.
- Een apart organisatie ontwikkelingsproces is geïnitieerd onder de naam FIT. De eerste resultaten zijn bereikt: we hebben gemeenschappelijke begrippenkaders voor projectmanagement en maatschappelijk ondernemerschap. We zetten dit proces voort in 2017, onder meer door te werken aan het gezamenlijk vernieuwen van ons bedrijfsmodel en onze proposities.
- Besloten is om meer focus aan te brengen in onze dienstverlening. Om die reden is de advisering op het gebied van Human Resources Management beëindigd.
- Er is een begin gemaakt met de integrale invoering van tijdschrijven in de organisatie. Daarnaast zullen de medewerkers vanaf 2017 zoveel mogelijk werken met persoonlijke werkplannen, waardoor meer gerichte aandacht mogelijk is voor professionele opleidingen.

Voor BiSC werkten in het verslagjaar 37 medewerkers. Het ziekteverzuimpercentage bedroeg 1,88%.

Financieel resultaat

De exploitatiesubsidie van de Provincie Utrecht is voor het jaar 2016 gelijk gebleven ten opzichte van het jaar 2015 en bedraagt € 1.992.000. De subsidie is ter dekking van de kosten voor de afdelingen met stelseltaken.

Het ingecalculerde negatieve resultaat over 2016 bedraagt € 318.974,-. De besteding van egaliseringsreserve ter hoogte van € 171.925 is conform het implementatieplan nieuwe beleidsstrategie uitgevoerd en verder is conform de begroting 2016 voor € 60.000 aan de egaliseringsreserve onttrokken, waardoor het resultaat na verrekening met de egaliseringsreserve een tekort van € 92.283 geeft. Dit tekort komt ten laste van de egaliseringsreserve.

In de jaarrekening is een nadere toelichting van baten en lasten ten opzichte van de begroting opgenomen.

Ten slotte

Alle medewerkers bedank ik voor de prettige samenwerking. Het was, in meerdere opzichten, een intensief jaar. De inzet van een ieder heb ik bijzonder gewaardeerd. Stapsgewijs hebben we samen vooruitgang geboekt op veel gebieden en dat is niet vanzelfsprekend.

De Raad van Toezicht dank ik voor het in mij gestelde vertrouwen, voor de constructieve interne vergaderingen en externe bestuurlijke overleggen. De bescherming en ruimte die de Raad geeft bij het investeren in de uitvoering van de meerjaren strategie is van grote betekenis voor de organisatie.

Ten slotte een woord van dank aan de netwerkpartners in Utrecht. Zonder steun van de Provincie en zonder draagvlak en toewijding bij de bibliotheken was het niet mogelijk geweest om de beschreven resultaten gezamenlijk te boeken. Dit geeft veel energie om samen door te werken aan de transitieopgave waar de bibliotheeksector voor staat.

Bunnik, 22 mei 2017

Peter van Eijk
Directeur-bestuurder Stichting BiSC

Verslag van de Raad van Toezicht 2016

Algemene beschouwing

2016 was een in meerdere opzichten een bijzonder jaar voor de Raad van Toezicht. Vanuit onze werkgeversrol moesten wij aan het begin van het jaar direct in actie komen, omdat mevrouw M. Pondman aangaf haar dienstverband als directeur te willen beëindigen. Dit in verband met het aanvaarden van een nieuwe betrekking. In maart hebben wij voor haar een passend afscheid georganiseerd en met ingang van 1 april hebben wij de heer P. van Eijk benoemd als opvolger, in het tweede kwartaal op ad interim basis en vervolgens vanaf 1 juli 2016 als directeur-bestuurder.

Daarnaast heeft de Raad ingestemd met een ambitieuze meerjaren strategie die voor de lange termijn continuïteit van BiSC van groot belang is. In nauwe samenspraak met de directie zijn uit de reserves financiële middelen vrijgemaakt om de kwaliteit en de schaalgrootte van de dienstverlening uit te kunnen breiden via de coöperatie voor digitale innovatie BCI-diensten.

Mede gelet hierop heeft de Raad een intensief vergaderjaar achter de rug. Wij hebben in 2016 in totaal zeven bijeenkomsten georganiseerd, waarvan vier reguliere vergaderingen, een vergadering van de auditcommissie in juni 2016 en twee extra vergaderingen in het kader van de ontwikkeling naar een nieuwe beleidsstrategie en de verkenning naar samenwerking met Cubiss, de POI in Brabant. In de extra vergaderingen is door de Raad van Toezicht input en advies gegeven voor respectievelijk het proces naar de nieuwe beleidsstrategie 2016-2020 en de herbestemming van de reserves van BiSC.

Daarnaast heeft de Raad van Toezicht in 2016 belangrijke onderwerpen besproken, waaronder de nieuwe provinciale cultuurnota en de landelijke innovatieagenda, de relatie met de provincie Utrecht, de nieuwe ICT- contracten voor de Utrechtse bibliotheken, de jaarrekening 2015, werkplan en begroting 2017 en de naleving van de Governance Code Cultuur.

Formele besluitvorming

De Raad van Toezicht heeft in 2016 formeel besloten om:

- In te stemmen met het implementatieplan nieuwe beleidsstrategie 2016-2020 en het oormerken van de beschikbare financiële middelen hiervoor;
- De heer P. van Eijk, directeur a.i. vanaf 1 april 2016, formeel te benoemen tot directeur van BiSC en SUBporter per 1 juli 2016;
- De jaarrekeningen BiSC en SUBporter 2015 vast te stellen en de directeur a.i. decharge voor het gevoerde bestuur te verlenen;
- De Code Cultural Governance volledig na te leven en de daarbij horende richtlijnen toe te passen;
- In te stemmen met de formele oprichting van de coöperatie BCI diensten op 1 januari 2017;
- De RvT leden Pamboer en Ostendorp te benoemen voor een 2^e termijn tot 21-11-2020 als respectievelijk voorzitter en lid van de RvT BiSC en SUBporter;
- Naast de huidige auditcommissie een viertal nieuwe commissies in te stellen, te weten een remuneratiecommissie, een commissie BCI, een commissie Provincie en een commissie Governance Code;
- De wervingsprocedure voor een 5^e lid op te starten;
- Vanaf 2016 een jaarlijkse zelfevaluatie te houden voorafgaand aan de eerste reguliere vergadering van een nieuw kalenderjaar.

Samenstelling en vergoeding

Samenstelling van bestuur en directie per 31 december 2016

Directeur-bestuurder: de heer P.D. van Eijk

Raad van toezicht	Nevenfuncties
<p>R. Pamboer Voorzitter. Lid remuneratiecommissie en commissies, 'BCI', 'Provincie' en 'Cultural Governance Code'.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bestuursvoorzitter Stichting regionaal Bureau voor Toerisme heuvelrug en Valei
<p>H.M. Ostendorp Lid. Lid auditcommissie en commissie 'Provincie'.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lid adviescommissie Asiel en Integratie van de VNG • Voorzitter CDA bestuurdersvereniging, afdeling Utrecht • Secretaris van de Burgemeesterskring in Utrecht • Lid van het comité van aanbeveling hospice Kromme Rijnstreek • Ambassadeur Stichting Education4Kids • Ambassadeur Stichting Kalinga • Voorzitter Integrale Regionale Stuurploeg georganiseerde ondermijnende criminaliteit Midden Nederland • Lid Taskforce georganiseerde criminaliteit. Portefeuillehouder: Mensenhandel • Lid Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) • Voorzitter Regionale ICT-dienst (RID) Utrecht
<p>P. Aartsma Lid. Voorzitter auditcommissie, Lid remuneratiecommissie en commissies 'BCI' en 'Cultural Governance Code'.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Directeur Bedrijfsvoering St. Chr. Voortgezet Onderwijs voor de regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden. • Eigenaar Aartsma O&C Parttime ZZP op gebied van onderwijs (Avans+, NTI, NCOI, ISBW) • Voorzitter College van Kerkrentmeesters Prot. Gemeente Open Poort Harmelen • Penningmeester (tot 1-3-2017) VeRaCo
<p>M. Stramrood Lid. Lid commissie 'BCI'.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bestuurslid DDMA

In 2016 is de samenstelling van de Raad van Toezicht ten opzichte van 31 december 2015 ongewijzigd gebleven. De leden van de Raad van Toezicht ontvangen op jaarbasis een vergoeding van 1.500 euro voor hun werkzaamheden. De voorzitter van de Raad van Toezicht ontvangt een vergoeding van 3.500 euro.

Ten slotte

BiSC is in het verslagjaar met ambitie een nieuwe strategie gaan uitvoeren. Met de daarbij horende investeringen werkt de organisatie aan het vergroten van haar meerwaarde voor een groeiend aantal bibliotheekorganisaties. Wij verwachten dat directie en medewerkers deze strategie op enthousiaste wijze zullen blijven uitvoeren in 2017. Op grond hiervan - en gelet op het feit dat er versterkte relaties zijn opgebouwd met de provincie Utrecht, met de Utrechtse bibliotheekorganisaties en met onze nieuwe samenwerkingspartner Cubiss in de coöperatie BCI-diensten - zien wij de toekomst met vertrouwen tegemoet.

Bunnik, 22 mei 2017

De Raad van Toezicht van Stichting BiSC

A handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke extending to the right.

R. Pamboer, voorzitter

H.M. Ostendorp

P. Aartsma

M. Stramrood